

Correctievoorschrift VWO

2010

tijdvak 2

Nederlands

tevens oud programma

Nederlands

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Inzenden scores
- 6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o.

Voorts heeft de CEVO op grond van artikel 39 van dit Besluit de *Regeling beoordeling centraal examen* vastgesteld (CEVO-09.0313, 31 maart 2009, zie www.examenblad.nl).

Deze regeling blijft ook na het aantreden van het College voor Examens van kracht.

Voor de beoordeling zijn de volgende passages van de artikelen 36, 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het College voor Examens.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de gecommiteerde toekomen.
- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het College voor Examens.

De gecommiteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommiteerde.

- 4 De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Indien de examinerator en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinerator. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke gecommiteerde aanwijzen. De beoordeling van de derde gecommiteerde komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de *Regeling beoordeling centraal examen* van toepassing:

- 1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinerator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
  - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
  - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
  - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
  - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
  - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
  - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;
  - 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;

- 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen;
- 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Voor een juist antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal punten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
- 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan het College voor Examens. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
- 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
- 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.

NB Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen kunnen maximaal 49 scorepunten worden behaald.

Voor dit examen zijn de volgende vakspecifieke regels vastgesteld:

1 *Tekst met vragen*

1.1 Bij de beoordeling van antwoorden op open vragen worden, gelet op de aard van de opgaven, geen punten afgetrokken voor spelfouten. Voor idiomatische en grammaticale oneffenheden geldt hetzelfde, tenzij het antwoord er minder juist of zelfs fout door wordt.

1.2 Bij enkele open vragen wordt aangegeven dat de kandidaat zich aan een bepaalde antwoordlengte moet houden. Indien de kandidaat bij een dergelijke vraag een antwoord geeft dat inhoudelijk *volledig goed* is en dat *strikt, dus zonder enige overschrijding*, binnen de gegeven antwoordlengte valt, wordt daarvoor een extra deelscore van 1 scorepunt toegekend.

1.3 Voor alle open vragen met een maximum aantal woorden geldt: indien een kandidaat een vraag herhaalt alvorens hij/zij tot een antwoord komt, worden de woorden tot aan het eigenlijke antwoord (conform het beoordelingsmodel) niet meegeteld.

2 Samenvatting

2.1 De beoordeling van de samenvatting geschiedt aan de hand van een overzicht van de *in de opdracht gevraagde* informatie-elementen.

2.2 Bij het toekennen van scorepunten aan de informatie-elementen dient gelet te worden op de inhoud, samenhang en formulering:

- Inhoud: de informatie-elementen dienen inhoudelijk correct te worden weergegeven.
- Samenhang: indien de kandidaat een aantoonbaar onjuist verband legt tussen twee informatie-elementen, dient aan één van beide, afhankelijk van de gemaakte fout, geen punten te worden toegekend.
- Formulering: de weergave van de informatie-elementen moet begrijpelijk zijn voor een lezer die de uitgangstekst niet kent.

2.3 De aftrek voor incorrecte formuleringen en onjuist taalgebruik in de samenvatting bedraagt maximaal 4 scorepunten. Onder incorrecte formuleringen en onjuist taalgebruik moet worden verstaan: fouten tegen de regels voor interpunctie, voor het gebruik van hoofdletters, voor zinsbouw, voor spelling, voor woordgebruik en voor woordvolgorde.

Deze aftrekregeling dient als volgt te worden toegepast:

voor fouten tegen de regels voor *interpunctie*:

1 fout of 2 fouten	- 0
3 of meer fouten	- 1

voor fouten tegen de regels voor de *overige categorieën*:

1 fout of 2 fouten	- 1
3 of 4 fouten	- 2
5 of 6 fouten	- 3
7 of meer fouten	- 4

Deze aftrekregeling geldt onverkort voor alle kandidaten.

Fouten die herhaald worden, moeten gerekend worden als afzonderlijke fouten.

Bij de beoordeling van de spelling dient uitgegaan te worden van de schrijfwijze volgens de Woordenlijst Nederlandse Taal (het Groene Boekje) van 2005.

2.5 Het is de kandidaat toegestaan het genoemde maximumaantal woorden in de samenvattingsopgave met 10% van het aantal toegestane woorden te overschrijden. Indien door de kandidaat het aantal toegestane woorden met meer dan 10% wordt overschreden, worden voor de grotere overschrijding per vijf woorden 2 scorepunten afgetrokken. Zie verder het beoordelingsmodel.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt één punt toegekend.

Tekst 1 Dieren zijn geen burgers – hooguit hamburgers

1 A

2 D

3 B

4 C

5 D

6 D

7 D

8 **maximumscore 2**

De kern van een goed antwoord is:

De auteur probeert de voorstanders van dierenrechten voor zich te winnen door te stellen dat hij de dierenkwestie uiterst serieus neemt / door te stellen dat hij en de dierenactivist dezelfde gedeelde zorg hebben.

9 **maximumscore 2**

De kern van een goed antwoord is:

- De mens zal verstrikt raken in een oneindige wirwar van regels 1
- een volledig goed antwoord, niet langer dan 15 woorden 1

10 **maximumscore 3**

De kern van een goed antwoord is:

- het is sympathiek om voor dierenrechten te zijn
- de bewustwording van de (grootschalige) wijze waarop we dieren gruwelijk behandelen
- het gegoochel met juridische en rechtsfilosofische begrippen (die de dierenvriend een rad voor de ogen draaien)
- het geloof in de wetenschap

Indien vier elementen juist 3

Indien drie elementen juist 2

Indien twee elementen juist 1

Indien een of geen element juist 0

Vraag	Antwoord	Scores
11	maximumscore 1 deel van een opsomming	
12	maximumscore 1 uitwerking	
13	maximumscore 2 De kern van een goed antwoord is: <ul style="list-style-type: none"> • De burger en de politicus kunnen dan heel gemakkelijk hun eigen verantwoordelijkheid afschuiven • Ons eigen voorstellingsvermogen en onze eigen afkeur worden dan uitgeschakeld (terwijl die bij de mishandeling van mensen bepalend zijn voor de strafmaat) 	1 1
14	B	
15	C	
16	maximumscore 1 De kern van een goed antwoord is: Omdat dieren niet kunnen stemmen / niet kunnen praten/redeneren / geen verstand van politiek hebben.	
17	C	
18	maximumscore 2 <ul style="list-style-type: none"> • 1 • 3 	1 1
19	maximumscore 1 3	
20	maximumscore 2 De kern van een goed antwoord is: Het dier wordt menselijke eigenschappen toegedicht (zoals wensen en verlangens, de zucht naar vrijheid). of Mens en dier worden dezelfde verlangens / wordt dezelfde levensdrift toegedicht.	

Tekst 2 Gebrek aan diepgang leidt tot desinteresse

In een goede samenvatting (maximumscore 22 punten) moeten de onderstaande informatie-elementen opgenomen zijn. Om de scores van de samenvatting per onderdeel te kunnen verwerken, zijn deze afzonderlijke informatie-elementen doorgenummerd.

21.1 maximumscore 5

(typering van huidige journalistiek en overige media en hun aanpak)

- De media gaan (zichtbaar) gebukt onder (grote) commerciële druk 2
- Men is bang om aandacht publiek te verliezen 1
- (Gevolg) De media kennen steeds minder diepgang / gaan steeds meer gehaast/oppervlakkig te werk / hanteren steeds vaker 'kort en bondig' als norm 2

Opmerking

Aan een antwoord als: Artikelen worden steeds korter/oppervlakkiger / Ook op radio en tv is 'kort en bondig' de norm / Interviews verlopen steeds gehaaster / kennen steeds minder diepgang / Radio- en tv-programma's kennen steeds minder diepgang, één scorepunt toekennen.

21.2 maximumscore 6

(gevolgen voor publieke debat)

- Effect op publieke debat / Gevolgen voor publieke debat: 1
- (Publieke) debat wordt sterk bepaald door mensen met een uitgesproken mening, die geen diepgravende/uitvoerige argumentatie nodig hebben / (door 'bekende' Nederlanders) die niet saai of traag zijn / (Publieke) debat wordt in de media nauwelijks meer gevoerd door mensen met diepgang / door bedachtzame mensen / door echte deskundigen 3
- Alle meningen (in het debat) tellen even zwaar mee / lijken even zwaar mee te tellen / Geen differentiatie meer in deskundigheid / Geen eenduidige waarheid meer / De waarheid lijkt een gemiddelde geworden van alle meningen en standpunten / Verwikipediëisering / Versimpeling 2

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

21.3 maximumscore 7

(effecten huidige media op burgers, politici en media zelf)

- Effecten op burgers en politici: 1
- desinteresse/onverschilligheid/apathie/nihilisme/cynisme / geen animo voor serieuze verslaggeving / geen waarde hechten aan het nieuws / wantrouwen jegens de media 1
- ontwenning aan diepgang / (neiging tot) minder reflectie 1
- aanpassing van politici / versimpeling in de politiek / versimpeling in de politieke verslaggeving 1
- Effect op media zelf: 1
- (nog meer) infotainment / (nog meer) versimpeling (van de informatie) / nog minder diepgang / (nog meer) manipulatie van de waarheid/werkelijkheid / (spiraal van) (zelf)versterking nadelige eigenschappen 2

Opmerking

Alleen aan een juiste combinatie van 'groep' en effect een score toekennen.

21.4 maximumscore 4

(oproep)

- Patroon (van desinteresse) moet worden doorbroken / Diepgang moet weer terug in het debat 1
- Middelen/Door: 1
- volksvertegenwoordigers moeten zich weer bewust worden van hun verantwoordelijkheid 1
- redacties moeten weer echte deskundigen aan het woord laten 1

22.a Regeling met betrekking tot incorrecte formuleringen en onjuist taalgebruik in de samenvatting

Voor fouten met betrekking tot incorrecte formuleringen en onjuist taalgebruik kunnen in totaal maximaal 4 hele scorepunten worden afgetrokken. De toepassing van deze aftrekregeling kan overigens nooit leiden tot een negatieve score bij deze samenvattingsopgave. De minimumscore voor de opdracht is 0 punten.

Zie Vakspecifieke regel 2 voor exacte aanwijzingen omtrent aftrek.

22.b Regeling met betrekking tot woordgrensoverschrijding van de samenvatting

Voor de eerste overschrijding met 20 woorden dienen geen scorepunten te worden afgetrokken. Voor elke volgende overschrijding dienen per 5 woorden steeds 2 scorepunten te worden afgetrokken tot een maximum van 16 scorepunten.

De toepassing van de aftrekregeling kan overigens nooit leiden tot een negatieve score bij deze samenvattingsopgave. De minimumscore voor de opdracht is 0 punten.

Schematisch:

201 - 220: 0 scorepunten aftrek;

221 - 225: 2 scorepunten aftrek;

226 - 230: 4 scorepunten aftrek;

231 - 235: 6 scorepunten aftrek;

236 - 240: 8 scorepunten aftrek;

et cetera, tot een maximale aftrek van 16 punten.

5 Inzenden scores

Verwerk de scores van alle kandidaten per school in het programma WOLF.
Zend de gegevens uiterlijk op 25 juni naar Cito.

6 Bronvermeldingen

---

tekst 1   naar: Coen Simon, NRC Handelsblad, 20 maart 2009

tekst 2   naar: Rob Wijnberg, NRC Handelsblad, 7 maart 2009